

En velskabt debutroman

»'Detransition, Baby' er en realistisk roman om transkønnethed, som Dickens måske ville have skrevet den, hvis han havde kendt ordet "tucking".« Maleri: Robert Lewis Reid, Fleur de Lis, 1895-1900.

ANMELDELSE / 14.09.22

'Detransition, Baby' er både rørende, indignerende og ganske enkelt godt realistisk-romanhåndværk.

Hans Peter Madsen

Her kommer en familieform, du nok ikke er stødt på før: Mor, mor og vist-nok-far. Det er historien om, hvordan dén familie bliver til – eller ikke bliver til, det er det, der er spændingsmomentet – som amerikanske Torrey Peters' debutroman, Detransition, Baby, fortæller.

De vordende forældre er Katrina, Reese og Ames, og fostret – det er Katrina, der bærer det – er blevet til, fordi Ames egentlig troede, han var steril. Han har nemlig levet som transkvinde i en årække, men valgte at detransitionere. Ikke fordi han føler sig som en (cis)mand, men af komplicerede grunde, der måske kan koges ned til omgivelsernes – og også hans egen, internaliserede – transfobi. Nu føler Ames sig ikke klar til at blive far – i det mindste ikke under heteronormative omstændigheder. Det er derfor ham, der foreslår at skabe en alternativ familie ved at inddrage hans elskæreste Reese. Reese, der er transkvinde, har altid ønsket sig at blive mor. Men spørgsmålet er, om det kan lykkes at etablere den nye familieform med den fælles og adskilte fortid og de fælles og adskilte traumer, de tre forældre har.

Detransition, Baby lanceres med et anmeldercitat på flapteksten, som kalder bogen den måske »første store, realistiske transroman«. I så fald ligger det nye ved denne roman ikke så meget i, at den betegnes som trans, som i det, at den betegnes som realistisk. Ikke fordi det er noget nyt, at bøger om at være transkønnet er realistiske i betydningen "virkelighedstro" – det har jeg al mulig grund til at tro, at bøgerne i den så småt opstående hjemlige transkanon, nemlig Luka Holmegaards Look (genrebetegnelse: "læsninger") og Gry Stokkendahl Dalgas' Det er herfra jeg vil begynde at tale, disse ord kan finde vej (genrebetegnelse: "digte, optegnelser, breve"), også er. Men fordi det er nyt, at en transroman er realistisk i betydningen "genrebetegnet som realistisk roman".

“ Det er en roman om ikke at passe ind i de binære kønsnormer. Men ikke en bog, der nægter at passe ind i de vante genreformer.

Til forskel fra den litteratur på området, jeg kan komme i tanke om, kan "transroman" nemlig ikke læses med to betydninger, når det kommer til Detransition, Baby. Det er en roman om ikke at passe ind i de binære kønsnormer. Men ikke en bog, der nægter at passe ind i de vante genreformer. Tværtimod er det en realistisk roman om transkønnethed, som Dickens måske ville have skrevet den, hvis han havde kendt ordet "tucking". Det største fornemksperiment er noget så udbredt som hyppig brug af flashback. Ellers skriver Peters lige ud ad landevejen på en måde, som kan roses for alt det, man roser vellykkede realistiske romaner for: Karaktertegningen er dyb og rørende, det samfundskritiske bid er både hvast og klogt, dialogen er rap og troværdig, plottet drejet med skarpe spændingskurver, twists og sågar en cliffhanger eller to.

Allerbedst er Peters' evne til at fremskrive komplicerede følelser. Både dem i karaktererne, men så sandelig også dem, hun indgyder læseren. Hun opbygger scener, der begynder i én følelse, men så langsomt – eller endnu oftere: meget pludseligt – vender på en følelsesmæssig tallerken. Sådan skriver Peters ikke bare for at underholde læseren. Når to af bogens sjoveste scener også ender som to af dens uhyggeligste, er det på grund af den trussel om vold, der altid hænger over hovedet på alt for mange transpersoner. Lykken bliver kompliceret af virkelighedens uretfærdighed. Men andre steder er det sorgen, der bliver kompliceret af den lige så virkelige livsdrift. Det er både rørende, indignerende og ganske enkelt godt realistisk-romanhåndværk.

Måske er der en pointe i den genre: At dette ikke er en transroman, der læses på helt andre vilkår end alle andre romaner, men en realistisk roman, der er fuldstændig ligesom alle andre (gode og velskrevne) realistiske romaner – bare med transkønnede karakterer i hovedrollerne? At det er det helt "almindelige" ved Detransition, Baby, der ender med at udfordre læserens forventninger til, hvad en transroman er?

FAKTA

Torrey Peters, Detransition, Baby, oversat af Siri Ranva Hjelm Jacobsen, Gads forlag

